

Operazangeres Eva Maria Westbroek:

**“IK HEB
MEZELF
OPNIEUW
UITGEVONDEN”**

Interview: Minou op den Velde. Fotografie: Ester Gebuis.

De Nederlandse operazangeres Eva Maria Westbroek (40) verovert de wereldpodia. Dat ze maanden van huis is, hoort bij het vak. “Soms denk ik: ik heb 36 uur vrij en vlieg nú naar huis om even samen met mijn man te zijn.”

The Royal Opera House in Londen, het Teatro alla Scala in Milaan, L'Opéra Bastille in Parijs: gerenommeerde operahuizen ontvangen de Nederlandse sopraan Eva Maria Westbroek met open armen. In 2006 ontving ze de zoveelste bekroning, de VSCD Klassieke Muziekprijs voor de 'indrukwekkendste individuele artistieke prestatie van 2006'. Naast Plácido Domingo straalde ze in 2007 als Sieglinde in *Die Walküre*. Volgend jaar werkt ze onder leiding van Anthony Papano in Londen aan een nieuwe opera rond pin-up Anna Nicole Smith. Van het statige Haagse herenhuis dat zij en haar man, de tenor Frank van Aken, nu laten verbouwen, zal Eva voorlopig nauwelijks kunnen genieten. De roodharige diva, stralend in afgetrapte laarzen en een wijd sweatshirt, ontvangt ons in het kleine, propvolle appartement waar ze de afgelopen tien jaar schaaft aan haar talent. De halve woonkamer wordt in beslag genomen door een vleugel en een hele muur staat vol met opera-cd's en platen.

Je agenda is tot 2014 volgepland.

Wat ga je allemaal doen?

"Vanaf mei ben ik een paar jaar bijna niet in Nederland. Eerst ga ik in San Francisco mijn debuut maken, opnieuw als Sieglinde in *Die Walküre*. Vervolgens zit ik de hele zomer bij de Salzburger Festspiele en daarna debuteer ik in Wenen als Leonora in *La forza del destino* van Verdi. Heel spannend allemaal."

Je carrière zit in een stroomversnelling. Maakt succes je werk makkelijker?

"Nee, juist niet. Als je met een rol bent opgevallen, ontstaat er een verwachtingspatroon, net als bij een topsporter die vaak gewonnen heeft. Je bent niet meer *the new kid on the block*. En zelf wil ik het ook telkens beter doen, ik blijf aan mijn techniek sleutelen. Vijftien jaar geleden kon ik bijvoorbeeld helemaal niet zacht zingen, dat heb ik echt geleerd. En bij hoge of heel lage noten had ik vroeger echt paniekmomenten, afschuwelijk! Dan stond ik daar en dacht: o god, daar komt-ie! Je traint jezelf om rustiger te blijven, gewoon door veel op het toneel te staan."

Wat zijn voor jou de enerverendste momenten van het vak?

"Ik vind het altijd spannend als ik voor het eerst met mensen ga werken. Een goede chemie is heel belangrijk. Als de

dirigent in de orkestbak staat te stralen dan groei je. Maar ik heb ook wel eens een dirigent gehad, lang geleden, die vond dat ik alles te langzaam deed. Dus ging hij zuchten en op zijn horloge kijken. Dan was ik zo afgeleid dat ik uit de bocht vloog."

Sinds 2007 werk je met de Britse dirigent Simon Rattle. Hoe bevalt dat?

"Nou ik ben echt eh... verliefd op Simon Rattle, haha. Het is zo'n inspirerende man! Ik deed een concert met hem en Plácido Domingo, de eerste akte van *Die Walküre*. Het was voor mij de eerste keer dat ik met zulke grootheden optrad en het was ook

"Jaren geleden dacht ik soms wel aan kinderen, maar toen heb ik gewoon een hond gekocht"

nog eens met de Berliner Philharmoniker, een van de beste orkesten ter wereld. Ik was hysterisch natuurlijk, ik ijsbeerde door mijn kleedkamer, heel hard 'whaaa' roepend! Maar voor de eerste repetitie kwam Simon binnen en zei: 'I am sooo excited! I can't wait, we are so happy to have you.' Daar krijg je echt vleugels van! Al mijn angsten vielen weg en ik ging vliegen."

Hoe was het om te werken met Plácido Domingo?

"Hij is ongelooflijk charmant en heeft een enorm charisma. Hij is echt een beetje een Elvis. In *Die Walküre* speelden we een liefdesstel en op een gegeven moment was er een scène met prachtige muziek. Ik lag daar halfdood terwijl hij me in zijn armen hield. Hij speelde dat heel romantisch. Hij staat zo veel op het toneel en hij geeft zich helemaal. En ja, natuurlijk deed dat me iets! Geweldig, wat wil je nou nog meer? Frank, mijn man, zat in de zaal. Maar die vond het niet zo erg hoor, geloof ik!"

Je man zingt ook. Hoe gaat dat samen?

"We delen echt onze passie. Frank is mijn klankbord. Hij komt naar voorstellingen en zegt dan, heel technisch: je moet die noot wat langer aanhouden of je moet je mond anders houden, of kun je dat niet in

één adem doen? We leunen erg op elkaar. Wie anders kan begrijpen dat je altijd maar weg bent en dat alles altijd wijkt voor het zingen? Hij werkt nu in Frankfurt, dus we zijn veel uit elkaar, maar we zijn dat gewend. Carrières gaan in golven en ik zit nu op een vloedgolf. Frank weet wat dat van me vraagt. Ik kan niet even een mindere avond hebben want die zaal zit elke keer vol met mensen die denken: het is wel Westbroek en die moet alle tonen goed zingen en echt iets teweeg brengen. Zingen is toch een fragiel iets, als je mentaal of fysiek even niet goed bent dan mis je opeens een belangrijke noot."

Heb je dat weleens meegemaakt?

"Nee gelukkig niet - dat klopt ik even af - maar vorig jaar had ik bloedarmoede en dat was vreselijk. Telkens dacht ik: kom op, niet zeuren, doorwerken. Ik weet nog dat ik op het toneel even snel op moest staan en bijna flauwviel. Nu eet ik veel ijzerpillen en let ik erop, maar het was een zware tijd. Darren Fox, mijn beste vriend, overleed vorig jaar. Hij was tenor en ik leerde hem kennen tijdens een cursus in Engeland, toen ik begin twintig was. Hij was homo-seksueel, we hadden geen liefdesrelatie, maar ik was helemaal weg van hem. Als ik in Londen werkte, huurden we samen een appartement. Wij hadden een soort symbiose, we deden alles samen: sporten, naar toneel, door de stad lopen. Op een dag viel hij zomaar om. Hij was 41. Dat heeft echt mijn hart gebroken, nog steeds."

Hoe was het om daarna weer op het podium te staan?

"Ongelooflijk zwaar. Ik had een heel mooie, maar ook zware rol, *Lady MacBeth van Mtsensk*, in Parijs. Ik had een dikke keel van verdriet en functioneerde helemaal niet meer. Op het toneel heb ik altijd een bepaalde gelukkige *flow* nodig, ook als ik een dramatisch stuk zing. Maar die *flow* was bijna niet meer te vinden. Je kunt nog zo positief willen zijn, aan de dood van Darren is natuurlijk niets positiefs. Mijn moeder overleed toen ik 24 was en daar heb ik ook al een enorme klap van gekregen. Ik was een moederskindje, ik hing erg aan haar. Ze stond vierkant achter me, ze moest ook altijd mee als ik zong. Thuis maakte ze het heel gezellig. Als ik als student naar huis ging, begon ik al te huppelen bij de bushalte. Er was altijd

leuke muziek en mijn moeder kon heerlijk koken. Eindelooos zaten we na te tafelen en te discussiëren, over van alles. Mijn moeder heeft mij nooit in een opera zien zingen. Vlak voordat ze overleed, hoorde ik dat ik mijn eerste rol zou gaan doen in een schoolproductie in Engeland, *Dialogues des Carmélites*. Ze heeft er op haar ziekbed nog naar geluisterd en vond het enig, maar ze zei: 'Ik haal het waarschijnlijk niet.' Een maand later overleed ze en moest ik naar Engeland. Het stuk gaat helemaal over de dood, het was heel beladen. Gelukkig kwamen mijn zussen en hun mannen samen met mijn vader over. Want ik was helemaal de weg kwijt."

Hoe is je band met je vader?

"Heel goed. Mijn vader is een soort supportersupporter, samen met mijn zussen. Hij heeft een geweldige nieuwe vrouw gevonden en samen komen ze naar al mijn voorstellingen."

Hij is emeritus hoogleraar geofysiologie. Wat merkte je daar vroeger van?

"Mijn vader is een inspirerende, creatieve denker. Hij laat je altijd de mysteries van het leven zien. Het is heel leuk om met hem door de wereld te lopen. Toen ik nog helemaal aan het begin van mijn loopbaan stond, deed ik een rol in een klein theater in Duitsland. Er waren allerlei vervelende toestanden, maar mijn vader kwam en zei: 'Eef, dat is allemaal gezeur, we gaan naar buiten. Hij kwam met een geologische kaart van de omgeving, zijn geologenhammer en een loep. Midden in de natuur begon hij te vertellen wat er allemaal in dat landschap was gebeurd, met alle aardlagen. Waar ik gewoon een hoop stenen zag, riep hij: 'Kijk eens, wat een drama!' En opeens werd alles in perspectief geplaatst en dacht ik: dat werk, dat is maar gezeur! Dit gaat over miljoenen jaren!'"

Wanneer heeft opera je hart gestolen?

"Toen ik zestien was, luisterde ik altijd naar jazz. Maar ik had een zangjuf die zei dat ik eens naar opera moest luisteren. En toen werd ik zo gegrepen door de grootsheid van die kunstvorm, ik vond het zo overweldigend: het verhaal, de melodie, zo'n enorm orkest, dat je zo veel emotie kunt overbrengen. Het was het enige wat ik nog wilde. Sommige mensen zeiden: 'Wil je operazangeres worden? Nou meid, dat lukt maar weinigen!' Maar ik ben direct na de middelbare school naar het conservatorium gegaan."

Het heeft daarna nog jaren geduurd voordat je mooie rollen kreeg. Hoe kijk je daar op terug?

"Het was niet makkelijk. Ik moest telkens moed verzamelen om naar al die audities te gaan. Als ik weer werd afgewezen, sloeg dat steeds zo'n deuk in mijn zelfvertrouwen. De kritiek die ik vaak kreeg, was: je bent eigenlijk te jong voor je stem. Ik heb een zware, dramatisch gekleurde stem en dat vinden mensen eng als je 25 bent. En je moet voor opera een bepaalde controle en zekerheid uitstralen, en tja, dat moet je gewoon leren. Er waren periodes dat ik helemaal niets deed, moet ik eerlijk toegeven. Natuurlijk was ik gefrustreerd, maar als ik nu terugkijk, denk ik dat die tijd goed is geweest. Ik heb mezelf opnieuw uitgevonden. Ik ben alle zwakke punten gaan aanpakken en ging zang studeren in Italië."

Wanneer brak je echt door?

"Dat begon toen ik in 2001 bij de Staatsoper in Stuttgart werd aangenomen. Dat theater trok altijd veel publiek en critici. Ik deed Gudrune in de *Götterdämmerung*, eigenlijk geen grote rol, maar ik ging helemaal los. Ik genoot echt en viel heel erg op. Toen voelde ik het opeens. Toevallig was de castingmanager van The Royal Opera House er ook en hij nodigde me uit voor een auditie. En als één persoon iets in je

ziet, durven anderen je ook te vragen."

Dat theatrale, intense van opera - hemelhoch jauchzend zum tode betrübt - zit dat ook in jouw karakter?

"Ik kan heel erg opgaan in vriendschappen en emoties. Alles wat ik meemaak, raakt me, ook als ik zing. Ik probeer me er altijd helemaal in te storten, een dramatische rol als *Lady MacBeth of Mtsensk* vind ik geweldig. Elke avond stond ik aan het einde in tranten op het toneel."

Voelde je dan ook je eigen verdriet?

"Geen idee, het is ook de muziek die je meesleurt. En als ik van het toneel afloop, voel ik me niet naar hoor, juist opgelucht. Soms probeer ik dingen minder binnen te laten komen. Ik zoek voortdurend naar balans. Gedisciplineerd leven helpt: niet drinken, niet roken en niet uitgaan. Rond mijn zestiende ging ik vaak met mijn vriendin naar popconcerten en dan stonden we schreeuwend voor het podium en haalden we nachten door. Dat zit er nu niet meer in, mijn lichaam is mijn instrument. Je krijgt er veel voor terug, maar dat regelmatige leven is best wel eens saai. In mijn vak ben je ook veel alleen en dat vind ik nog het moeilijkste. Ik probeer altijd mijn hond mee te nemen en soms denk ik: ik heb 36 uur vrij en vlieg nú naar huis om even samen met mijn man te zijn."

Je wordt deze week veertig. Zou je nog kinderen willen?

"Weet je, Frank en ik zijn allebei ongelooflijk chaotisch en kunnen absoluut niet plannen. Jaren geleden had ik een periode dat ik wel aan kinderen dacht, maar toen heb ik gewoon een hond gekocht. Je kunt niet reizen en allebei zo'n carrière hebben en dan ook nog eens een gezin willen... Althans, ik kan dat niet. Mijn man heeft een zoon van zestien, op wie ik dol ben. Dat is een enorme rijkdom. Ik zeg altijd: tel je zegeningen." □

Eva Maria Westbroek werd op 26 april 1970 geboren in Belfast. Van 1988 tot 1995 studeerde ze zang aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Tussen 1999 en 2006 was ze verbonden aan de Stuttgarter Staatsoper, in 2003 debuteerde ze bij de Salzburger Festspiele en in 2004 volgde haar Parijse debuut in *Dialogues des Carmélites*. Op 15 augustus 2005 trouwde ze met tenor Frank van Aken. In 2006 had ze een glansrol in *Lady MacBeth van Mtsensk* bij de Nederlandse Opera. Onder leiding van Simon Rattle vertolkte ze Sieglinde in *Die Walküre*. Vanaf 2010 is ze te zien in Wenen, Milaan en New York.

Tot 2 mei speelt Eva Maria Westbroek Cassandre in *Les Troyens*, met de Nederlandse Opera. Kijk voor speeldata op www.eva-maria-westbroek.de